

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

CHÂU BÌNH YÊN

**QUẢN LÝ GIÁO DỤC HỌC SINH
GẶP TRỞ NGẠI VỀ TÂM LÝ TRONG HỌC TẬP
Ở CÁC TRƯỜNG THCS HUYỆN YÊN SƠN,
TỈNH TUYÊN QUANG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2015

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

CHÂU BÌNH YÊN

**QUẢN LÝ GIÁO DỤC HỌC SINH
GẶP TRỞ NGẠI VỀ TÂM LÝ TRONG HỌC TẬP
Ở CÁC TRƯỜNG THCS HUYỆN YÊN SƠN,
TỈNH TUYÊN QUANG**

**Chuyên ngành: Quản lý giáo dục
Mã số: 60.14.01.14**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN THỊ TUYẾT MAI

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan, đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kỳ công trình nghiên cứu nào.

Tác giả luận văn

Châu Bình Yên

LỜI CẢM ƠN

Với tình cảm chân thành, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới các thầy giáo, cô giáo đã tham gia giảng dạy và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập cũng như trong thời gian triển khai thực hiện đề tài.

Đặc biệt tôi xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành, sâu sắc nhất tới:

TS. Nguyễn Thị Tuyết Mai, người đã trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tôi trong quá trình nghiên cứu và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn tới: Khoa đào tạo sau đại học trường ĐHSP Thái Nguyên; Ban giám hiệu, tổ trưởng tổ chuyên môn và chủ nhiệm, các GVCN của trường THCS Chân Sơn, Thắng Quân, Trung Môn, Kim Phú, Hoàng Khai, Phú Lâm - Yên Sơn - Tuyên Quang đã tạo mọi điều kiện thuận lợi cho tôi hoàn thành nhiệm vụ học tập và nghiên cứu đề tài của mình.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng, song do thời gian nghiên cứu có hạn, kinh nghiệm nghiên cứu chưa nhiều, nên khó tránh khỏi những thiếu sót. Tác giả kính mong nhận được những ý kiến đóng góp quý báu của Hội đồng khoa học, các thầy, cô giáo và các bạn đồng nghiệp.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2015

Tác giả luận văn

Châu Bình Yên

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC BẢNG, SƠ ĐỒ	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu	3
4. Giả thuyết khoa học	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	3
6. Giới hạn phạm vi nghiên cứu.....	3
7. Phương pháp nghiên cứu	4
8. Cấu trúc luận văn	4
Chương 1. LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ GIÁO DỤC HỌC SINH TRUNG HỌC CƠ SỞ	
GẶP TRỞ NGẠI VỀ TÂM LÝ TRONG HỌC TẬP	5
1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề.....	5
1.1.1. Một số nghiên cứu ở nước ngoài	5
1.1.2. Một số nghiên cứu ở trong nước.....	6
1.2. Một số khái niệm	9
1.2.1. Khái niệm quản lý giáo dục (QLGD)	9
1.2.2. Trở ngại và trở ngại tâm lý trong học tập	11
1.2.3. Học sinh trung học cơ sở	12
1.3. Trở ngại tâm lý trong học tập của học sinh trung học cơ sở	12
1.3.1. Đặc điểm tâm lý của học sinh THCS.....	12
1.3.2. Biểu hiện trở ngại tâm lý của học sinh THCS trong học tập	14
1.4. Quản lý giáo dục học sinh trung học cơ sở gặp trở ngại về tâm lý của người hiệu trưởng.....	17
1.4.1. Chức năng nhiệm vụ của hiệu trưởng THCS	17

1.4.2. Nội dung và biện pháp quản lý giáo dục học sinh THCS gặp trở ngại về tâm lý trong học tập của người hiệu trưởng	19
1.5. Những yếu tố ảnh hưởng tới việc quản lý giáo dục học sinh THCS gặp trở ngại về tâm lý trong học tập	23
1.5.1. Yếu tố chủ quan	23
1.5.2. Yếu tố khách quan	23
Kết luận chương 1	25
Chương 2. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ GIÁO DỤC HỌC SINH GẶP TRỞ NGẠI...	26
2.1. Về Giáo dục - đào tạo huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang.....	26
2.1.1. Những kết quả đạt được.....	26
2.1.2. Một số tồn tại	27
2.2. Tình hình học sinh gặp trở ngại về tâm lý trong học tập ở các trường THCS Yên Sơn, Tuyên Quang hiện nay	28
2.2.1. Kết quả học lực và hạnh kiểm của học sinh THCS thuộc địa bàn nghiên cứu	28
2.2.2. Biểu hiện trở ngại về tâm lý trong học tập của học sinh THCS 6 trường thuộc địa bàn nghiên cứu.....	35
2.3. Quản lý giáo dục học sinh gặp trở ngại về tâm lý trong học tập của học sinh THCS Yên Sơn hiện nay	38
2.3.1. Nhận thức của CBQL và GV về tầm quan trọng của quản lý giáo dục học sinh THCS gặp trở ngại tâm lý trong học tập.....	39
2.3.2. Thực trạng nội dung và biện pháp quản lý giáo dục học sinh THCS gặp trở ngại tâm lý trong học tập.....	41
2.4. Các yếu tố ảnh hưởng tới việc quản lý giáo dục học sinh THCS huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang gặp trở ngại tâm lý trong học tập	63
2.4.1. Các yếu tố chủ quan.....	63
2.4.2. Các yếu tố Khách quan	63
Kết luận chương 2.....	66
Chương 3. BIỆN PHÁP QUẢN LÝ GIÁO DỤC HỌC SINH GẶP TRỞ NGẠI VỀ TÂM LÝ Ở CÁC TRƯỜNG THCS HUYỆN YÊN SƠN, TỈNH TUYÊN QUANG.....	67

3.1. Nguyên tắc đề xuất các biện pháp	67
3.1.1. Đảm bảo tính đồng bộ.....	67
3.1.2. Đảm bảo tính thực tiễn.....	67
3.1.3. Đảm bảo tính khả thi.....	68
3.1.4. Đảm bảo tính hiệu quả.....	68
3.2. Biện pháp cụ thể	68
3.2.1. Nâng cao nhận thức của giáo viên về trở ngại tâm lý và biện pháp khắc phục trở ngại tâm lý trong học tập của học sinh THCS	68
3.2.2. Tăng cường chỉ đạo sinh hoạt tổ chuyên môn, tổ chủ nhiệm	71
3.2.3. Xây dựng kế hoạch tổ chức hoạt động giáo dục học sinh gặp trở ngại về tâm lý trong học tập.....	72
3.2.4. Phát huy vai trò của đoàn đội trong việc tổ chức các hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp cho học sinh.....	73
3.2.5. Tăng cường kiểm tra công tác đánh giá kết quả học tập của học sinh gặp trở ngại tâm lý.....	74
3.2.6. Phối hợp và thống nhất chặt chẽ giữa các lực lượng giáo dục nhà trường, gia đình và xã hội trong hoạt động giáo dục học sinh gặp trở ngại về tâm lý.....	75
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp	81
3.4. Nhận thức của khách thể nghiên cứu về tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp đề xuất.....	83
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	87
1. Kết luận.....	87
2. Khuyến nghị.....	88
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	91
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

THCS	: Trung học cơ sở
QLGD	: Quản lý Giáo dục
THPT	: Trung học phổ thông
GVCN	: Giáo viên chủ nhiệm
GVBM	: Giáo viên bộ môn
ĐDCMHS	: Đại diện cha mẹ học sinh
BGH	: Ban giám hiệu
GD	: Giáo dục
GDQF	: Giáo dục quốc phòng
GDNGLL	: Ngoài giờ lên lớp
QĐ	: Quyết định
GD & ĐT (GD - ĐT)	: Giáo dục và đào tạo
TDTT	: Thể dục thể thao
CMHS	: Cha mẹ học sinh
PHHS	: Phụ huynh học sinh
HS	: Học sinh
HĐGD	: Hoạt động giáo dục
NQ	: Nghị quyết
TU	: Tỉnh ủy
UBND	: Ủy ban nhân dân
KH	: Kế hoạch
CBQL	: Cán bộ quản lý
GV	: Giáo viên
CBGV	: Cán bộ giáo viên
CNH - HĐH	: Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa
TNTPHCM	: Thiếu niên tiền phong Hồ Chí Minh
HT	: Hiệu trưởng
XHHGD	: Xã hội hóa giáo dục
BPQL	: Biện pháp quản lý
BP	: Biện pháp
CT	: Cần thiết
KT	: Khả thi
NXB	: Nhà xuất bản
GDTWI	: Giáo dục trung ương I
HCM	: Hồ Chí Minh
BGDĐT	: Bộ Giáo dục đào tạo
RQT	: Rất quan trọng
RTX	: Rất thường xuyên
TX	: Thường xuyên

DANH MỤC BẢNG, SƠ ĐỒ

Bảng:

Bảng 2.1.	Kết quả hai mặt giáo dục khối THCS huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang năm học 2012 - 2015 ở các trường đã nghiên cứu	28
Bảng 2.2.	Biểu hiện hành vi gây trở ngại tâm lý trong học tập của học sinh các trường THCS huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang	36
Bảng 2.3.	Ý kiến của CBQL và GV trường THCS huyện Yên Sơn về tầm quan trọng của việc quản lý giáo dục học sinh THCS gặp trở ngại tâm lý trong học tập	39
Bảng 2.4.	Lập kế hoạch giáo dục học sinh gặp trở ngại về tâm lý trong học tập của người Hiệu trưởng các trường THCS Yên Sơn	43
Bảng 2.5.	Tổ chức thực hiện kế hoạch giáo dục học sinh gặp trở ngại tâm lý trong học tập của hiệu trưởng các trường THCS huyện Yên Sơn	45
Bảng 2.6.	Chỉ đạo GVCN thực hiện kế hoạch thông qua giờ sinh hoạt lớp của hiệu trưởng các trường THCS huyện Yên Sơn	47
Bảng 2.7.	Quản lý sinh hoạt tổ chuyên môn, tổ chủ nhiệm của hiệu trưởng các trường THCS huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang	51
Bảng 2.8.	Chỉ đạo sự phối hợp giữa GVCN với Đoàn, Đội ở các trường THCS huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang	55
Bảng 2.9.	Chỉ đạo phối hợp giữa GVCN với ban đại diện cha mẹ học sinh các trường THCS huyện Yên Sơn, Tuyên Quang	59
Bảng 2.10.	Kiểm tra việc thực hiện giáo dục học sinh gặp trở ngại tâm lý trong học tập ở các trường THCS huyện Yên Sơn, Tuyên Quang	61
Bảng 2.11.	Những yếu tố ảnh hưởng tới việc quản lý hoạt động giáo dục học sinh gặp trở ngại tâm lý trong học tập của các trường THCS trên địa bàn huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang	64
Bảng 3.1.	Tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp đề xuất	84
Bảng 3.2.	Mức độ tương quan giữa tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp	86

Biểu đồ:

Sơ đồ 3.1.	Mối quan hệ giữa các biện pháp.....	83
------------	-------------------------------------	----

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Trẻ em là chủ nhân tương lai của đất nước, là thế hệ kế tiếp giống nòi. Nói về trẻ em chúng ta thường dùng những từ ưu ái nhất, “trẻ em như búp trên cành”, “trẻ em hôm nay thế giới ngày mai”,... Đất nước và cả nhân loại, luôn quan tâm, mong đợi hy vọng nhiều ở trẻ em

Cuộc sống đổi mới và hiện đại hôm nay đem lại cho các em nhiều yếu tố tích cực nhưng cũng đã tạo cho các em môi trường đầy biến động, trong đó có những tác động tiêu cực. Đó là những nguyên nhân tạo ra “trở ngại tâm lý ở trẻ em” hiện nay. Thực trạng này là mối lo lắng của toàn xã hội.

Trong quá trình tồn tại và phát triển, học sinh luôn phải tham gia vào các hoạt động khác nhau. Có thể nói, hoạt động là điều kiện để tồn tại và phát triển của học sinh. Song, trong quá trình hoạt động của mình, học sinh luôn đối mặt với những khó khăn, những trở ngại kìm hãm quá trình hoạt động. Nếu học sinh muốn tiếp tục phát triển thì nhất định phải vượt qua những khó khăn, trở ngại đó.

Những khó khăn mà học sinh gặp phải trong quá trình hoạt động của mình, có thể là những khó khăn khách quan, do điều kiện bên ngoài mang lại, hoặc cũng có thể do chủ quan bản thân học sinh tạo nên. Những khó khăn này tựu chung lại, chúng là những rào cản tâm lý hay trở ngại về tâm lý có thể xuất hiện ở bất cứ giai đoạn nào của quá trình hoạt động của học sinh. Vì thế, vấn đề khắc phục, hạn chế những trở ngại tâm lý trong quá trình học tập, tạo điều kiện cho học sinh phát triển và hoàn thiện nhân cách, luôn luôn được đặt ra và đòi hỏi phải giải quyết kịp thời.

Mặt khác hoạt động học tập là một trong những hoạt động chủ đạo trong sự hình thành và phát triển nhân cách của mỗi con người. Trong đó hoạt động học tập không chỉ có ý nghĩa vô cùng quan trọng đối với cá nhân mỗi học sinh, mà nó còn có vai trò, ý nghĩa chiến lược đối với sự phát triển kinh tế, chính trị, xã hội,... của đất nước.